

NACIONALNI SEMINAR O METODOLOGIJI,
NAJBOLJIM REŠENJIMA I ISKUSTVIMA U
RAZVOJU NACIONALNIH STRATEGIJA
INTELEKTUALNE SVOJINE

**Svetska organizacija za
intelektualnu svojinu (WIPO)
Zavod za intelektualnu svojinu
Republike Srbije (IPOS)
i
Privredna komora Srbije
Beograd, 19. i 20. novembar 2008.**

Michal SVANTNER

**World Intellectual
Property Organization**



- **WIPO oruđa**
- **Strategija intelektualne svojine:**
- **Fondovi i akteri**
- **Uloge, resursi, odgovornosti**



Kombinacija intelektualne svojine i
ljudskih resursa je moćna ekonomska
snaga u modernoj privredi baziranoj
na znanju



**WIPO Oruđa
za države u tranziciji**



Pitanja

- Često nivo korišćenja intelektualne svojine nije dovoljno visok i može biti neadekvatan u poređenju sa rastućim rezultatima u privredi i izvozu
- Niska svest u istraživačkim institucijama, univerzitetima, poslovnom sektoru ...
- Visoki troškovi međunarodne zaštite
- Nedostatak kvalifikovanih entiteta za posredovanje kao što su agencije za transfer tehnologije i agencije za licenciranje IS



Oruđa za države u tranziciji:

1. **Menadžment intelektualnom svojinom na fakultetima i u ranim fazama inovacija u državama u tranziciji**
2. **Posebne odlike sistema zaštite autorskog prava u državama u tranziciji**
3. **Prava intelektualne svojine i privatizacija u državama u tranziciji**
4. **Nacionalni brendovi u državama u tranziciji**
5. **Sprovođenje prava intelektualne svojine u državama u tranziciji**
6. **Korišćenje prava IS od strane malih i srednjih preduzeća (Posebno za države CIS-a)**



Oruđe 1: Menadžement intelektualnom svojinom na fakultetu i u ranim fazama inovacija u državama u tranziciji

- Identifikacija pravnih i institucionalnih elemenata u ranim fazama inovativnih sistema, uključujući postojeće inovacije i prava IS, uloga centralnih tela za promociju inovacija, inkubacionih parkova, itd.
- Identifikacija najbolje prakse i njeno poređenje sa praksom u drugim zemljama
- Stvaranje modela za rane faze menadžementa IS na fakultetu



Oruđe 2: Posebne odlike sistema autorskog prava u državama u tranziciji

- Razvoj preporuka u vezi uspostavljanja i funkcionisanja sistema kolektivnog menadžementa autorskim i srodnim pravima
- Analitička studija o doprinosu industrija zasnovanih na autorskim i srodnim pravima nacionalnom ekonomskom i društvenom razvoju



Oruđe 3: Prava intelektualne svojine i privatizacija u državama u tranziciji

- Pozitivni i negativni primeri privatizacije gde su prisutna prava IS
- Preporuke u vezi pravne i organizacione infrastrukture za unapređenje postojeće situacije
- Metodi za identifikaciju i procenu prava IS u procesu privatizacije



Oruđe 4: Nacionalni brendovi u državama u tranziciji

- Razvoj metoda za identifikovanje imidža države na stranim tržištima
- Identifikacija osnovne prakse za stvaranje nacionalnih brendova
- Uspostavljanje glavnih tipova saradnje između nacionalnih vlada i privatnog sektora u stvaranju i unapređenju imidža države u inostranstvu



Oruđe 5: Sprovođenje prava intelektualne svojine u državama u tranziciji

- Razvoj metoda za otkrivanje piraterije i krivotvorenja u zemlji
- Identifikacija oblasti gde je sprovođenje prava nedovoljno
- Razvoj modela zakonskih odredbi kojim bi se prava IS primenila i inkorporirala u nacionalno zakonodavstvo
- Dalji razvoj nacionalnih sistema za sprovođenje prava, razvoj koordinacije i interakcije između tela za sprovođenje prava, sudova i td.



Oruđe 6 Oruđa za korišćenje prava IS kod malih i srednjih preduzeća

**po zahtevu CIS
međudržavnog saveta za
prava IS**



Oruđe 7
Srbija – Beograd, 19. novembar 2008.
Novo oruđe

- **Vodič za razvoj strategije intelektualne svojine (IS) u Srbiji**

- **Razviti vodič za države u tranziciji – današnje iskustvo treba podeliti**



Zaštita intelektualne svojine

- Snaga zaštite intelektualne svojine
- Ako je slaba zaštita – strani investitori su obeshrabreni
 - **Nacionalne strategije IS – da li su one potrebne?**



Odliv mozgova– Priliv mozgova

- Privući i zadržati talente koji predstavljaju ljudske resurse
- Mere da se smanji odliv mozgova (uslovi za istraživanje, stipendije, preduzimački fondovi kao deo strateškog planiranja u oblasti IS...)
- Povezivanje nacije u promociji istraživanja i razvoja
 - Nacionalne strategije IS – da li su one potrebne?



Intelektualna svojina: Multifunkcionalna pokretačka snaga

- MAKROEKONOMSKO sredstvo da se unapredi politika privrednog i društvenog razvoja
- MAKROEKONOMSKO sredstvo da se doda vrednost poslovnoj firmi
 - Nacionalne strategije IS – da li su one potrebne?



Transfer tehnologije

- Sredstvo postizanja
privrednog/društvenog/kulturnog razvoja
- Komercijalni transfer tehnologije – prodaja
isključivog prava (ugovori za know-how, licence,
prodaja kapitalnih roba, franšiza, konsalting,
zajednička ulaganja)
- Obrazovanje
 - Nacionalne strategije IS – da li su one potrebne?



Da li postoji podrška vlade za inovacije?

**Mnoge vlade podržavaju inovacije, javne službe,
finansiranje, poreske olakšice**

- **Privatni sektor: ograničena podrška, očekuje se
kratkoročni povratak sredstava**
- **Podrška inovacijama: dugoročna, strateško
investiranje, isto kao i finansiranje razvojnih i
istraživačkih aktivnosti**
- **Podrška inovacijama: javni servis, slično zdravstvu i
obrazovanju**
- **Kako će se odvijati period tranzicije?**
- **Prošlost – Budućnost**

– Nacionalne strategije IS – da li su one potrebne?



Dobra IS

- Planovi, strategije i političke mere koje se odnose na IS

Pisani strateški planovi na vladinom nivou za razvoj i menadžment dobrima IS, uključujući i sistematske Planove akcije (u kojima se navode ciljevi, mehanizmi, konkretne akcije, itd.) moraju biti potpuno integrisani sa nacionalnim planovima u vezi privrede, razvoja, obrazovanja, trgovine i td.



Šta je strategija intelektualne svojine?

- Strategija intelektualne svojine:
- Ponekad se naziva Strategija inovacija ili strategija nauke i tehnologije, ili plan, a u nekim slučajevima i Planovi istraživanja i razvoja;
- Paket mera formulisan i primenjen od strane vlade da ohrabri i omogući efikasan kreativan rad, razvoj i menadžment intelektualne svojine;
- Zacrtava kako razviti infrastrukture i kapacitete za podršku pronalazačima u oblasti IS da zaštite, razviju i iskoristićavaju njihove pronalaskes;
- Sistematski nacionalni dokument koji zacrtava kako se razvoj politike i sprovođenje mera odigrava na koordiniran način u nacionalnom okviru;
- Kako najbolje razviti talente uključene u sistem inovacija koji privlači direktne strane investicije i pomaže u izgradnji otvorene privrede.



Ko rukovodi strategijom IS?

- Australija *Podrška kreativnim sposobnostima u Australiji – inovacioni plan za budućnost* je pod rukovodstvom Ministarskog saveta za nauku i inovacije;
- Predsedava premijer i savetnik je glavni sekretar za nauku.
- Danska *Industrijska politika u Danskoj. Novi trendovi u pravima industrijske svojine* – od strane Danske agencije za nauku i tehnologiju.
- **Drugde**: vlade su formirale ministarske savete ili komisije odgovorne za menadžment strategijama. Normalno su nadležna ministarstva trgovine, industrije, istraživanja, nauke i tehnologije, obrazovanja, spoljnih poslova, razvoja ljudskih resursa, kulture i oni su uključeni u ministarsku komisiju koja ima zadatak da rukovodi nacionalnom strategijom intelektualne svojine.



PITANJA

Da li postoji:

- Nacionalna strategija, plan ili politika IS?
- Nacionalni “Inovacioni plan”?
- Nacionalna strategija, plan ili politika za istraživanje i razvoj, nauku i tehnologiju?
- Nacionalna strategija, plan ili politika za razvoj industrije ili privredni razvoj?
- Nacionalna strategija, plan ili politika za promociju kulturne industrije i kreativnosti?



PRIMERI

- U Australiji je štampan izvestan broj radova o politici IS koji se bavi pitanjem kako se najbolje mogu zaštititi i eksploatisati rezultati istraživanja i razvoja. “Menadžment intelektualne svojine u javnom sektoru” je prezentacija generalnog revizora iz Australije, jedan izuzetno informativan rad u kome on traži da vladine agencije razumeju značaj menadžmenta intelektualne svojine u javnom sektoru.



PRIMERI- *nastavak*

- Vlada Kanade lansirala je Inovacionu strategiju da u velikoj meri proširi privatne i javne investicije u znanje i infrastrukturu da bi unapredila istraživanje i razvoj u Kanadi da bi se odgovorilo na ekonomske izazove i mogućnosti sa ciljem da se obezbedi da sve veći broj firmi ima koristi od komercijalne primene znanja i da Kanada bude izabrana kao lokacija koja može da privlači direktne strane investicije.



PRIMERI-*nastavak*

- Danska strategija “*Industrijska politika u Danskoj – novi trendovi u pravima industrijske svojine*” navodi tri strateška cilja:
- (1) Sredstva zaštite treba da se razvijaju u korak sa tehnološkim razvojem i rastom globalne zajednice znanja;
- (2) Međunarodna harmonizacija pravne osnove za zaštitu pronalazaka, žigova i industrijskog dizajna treba da bude promovisana; i
- (3) Treba da se razviju brža i jeftinija sredstva za obezbeđivanje međunarodne zaštite pronalazaka, žigova i industrijskog dizajna.



PRIMERI - *nastavak*

- **HRVATSKA**
- **RUMUNIJA**
- **Malta, BJR Makedonija, Crna Gora, Albanija.....**



Učesnici

Recite svoje ideje!



Zaključci

- IS je “oruđe” koje može da ima veliki uticaj na poslove i preduzeća u njihovom razvoju, konkurentnosti i uspehu.
- Uspešno korišćenje intelektualne svojine zavisi od faktora kao što su:
 - Postojanje efikasnog sistema IS u zemlji
 - Nivo svesti o IS u poslovnoj zajednici i društvu u celini
 - Pravni okvir



- **WIPO je bio i nastaviće da bude organizacija koja igra glavnu ulogu u pružanju pomoći poslovnoj zajednici u državama u tranziciji da unaprede svoju konkurentnost i rast**
- **Podrška za razvoj nacionalnih strategija, razmena stečenih iskustava, podrška eksperata...**



HVALA

Michal Svantner @ wipo.int

www.wipo.int
www.OMPI.int

